

כתבה שלישית בסידרה על בעיות הקמתה של הפדרציה בארץ-ישראל

מדינת גשר

הסיעות — מחרות ועד רק"ח — הצביעו נגדה. רק מק"י נמנעה. (השבוע העלה אורי אבנרי את ההצעה שוב, כהצעת-סיכום לזיכרון המדיני הגדול בכנסת, ושוב נדחתה באותו הרוב-כוחות). כנאומו העלה אבנרי שורה של שאלות, המתעוררות בעיקבות הצעתו, אך מפאת קוצר הזמן שהוקצב לו, יכול היה לענות רק על אחדות מהן.

בשבוע שעבר ענה אורי אבנרי על חלק מן השאלות האלה. בכתבה זו הוא עונה על השאלות הנותרות.

לפני שבועיים פירסם „העולם הזה" את נאומו של אורי אבנרי בכנסת, בו נימק את הצעתו להעלות על סדריומו של בית-הנבחרים את „עזרתה של ישראל להקמת מדינה פלסטינית".

עיקר הצעתו היתה: מדינת ישראל תציע לערכי הגדה ועזה (ובאמצעותם, אולי, לערכי עבר-הירדן ופיני) להקים מדינה לאומית פלסטינית, בתנאי שמדינה זו תהיה קשורה מראש בי-פדרציה עם מדינת ישראל.

ההצעה לפדרציה נדחתה פה-אחד עלידי הכנסת, כשכל

תיים. כדאי ישמיעו את פלסטין בעולם הערבי, יקלוה בכל שופרות-התעמולה של המיס-טרים הדיקטטוריים.

אולם פלסטין תקום. מאות אלפי פלסטינים, הגרים עתה בעבר-הירדן, יחזרו אליה — או יביאו אליה את עבר-הירדן כולו. הכוחות הטובים ביותר, העובדים עתה בכוחות והלומדים בכל אוניברסיטאות אירופה ואמריקה, יחזרו. תוך זמן קצר תהיה פלסטין מדינה שבניה וכלו להתגאות בה.

מובן שגם אז לא תוכל פלסטין להשתחח לישראל בכוחה החברתי, המדיני והכלכלי, ולא כל שכן בכוחה הצבאי. חוסר-איוון זה בתוך הפדרציה יכול היה להיות גורם שלילי.

אולם יש גורם שיביא לאיוון מסוג אחר — והוא חשוב ביותר להבנת הדברים. פלסטין היא ערבית. הפדרציה תהיה מוקפת 13 מדינות-ערב. עובדה זו תעניק לפלסטין מידה של השפעה וחשיבות, שתפצה אותה על חולי-שתי היחסית. היא תיצור שיווי-משקל בפדרציה.

שוב: אם יצטרפו עבר-הירדן ופיני לפלסטין, או לפדרציה, ייצר שיווי-משקל בריא עוד יותר.

אין טעם להתעלם מן העובדות, ואין גם צורך בכך. בפדרציה זו תהיה ישראל האחות הבכירה. אך היא לא תוכל להיות אחות רודנית, נצלנית ושתלטנית.

היא תעזור לאחותה, הקטנה יותר, מפני שזה יהיה גם לטובתה שלה עצמה. והאחות הקטנה מסוגלת בהחלט לעמוד על שלה, כי יהיו לה הרבה גורמי-כוח פוליטיים ודמוגרפיים משלה.

מצב זה אינו בלתי-נורמלי. בצורה זו או אחרת, הוא קיים בכל פדרציה. תמיד יש יחסי-כוחות, הנעוצים במציאות החברתית, הכלכלית והפוליטית.

בארצות-הברית יש מישקל עדיף למדינות הצפון-מזרחיות. בכרית-המועצות יש מדינה (המשך בעמוד 8)

מאת אורי אבנרי

שאלה: האם יהיה למדינת פלסטין כושר-קיום כלכלי?

הגדה המערבית ועזה הם שטחים עניים. כלכלתן דלה ביותר, לעומת הכלכלה של ישראל. שטחים אלה, לבדם, בוודאי אין להם זכות-קיום ויכולת-קיום.

אולם הצעתנו אינה מסתפקת בכינון מדינת פלסטין בשטחים אלה. כינון המדינה כרוך ומותנה בכינון הפדרציה של פלסטין וישראל.

האיחוד הכלכלי של ארץ-ישראל, ששימש נר לרגלי מנסחיה של תוכנית-החלוקה משנת 1947, ישנה גם את המציאות הכלכלית של פלסטין הערבית.

היא תחזור לתפוס את מקומה הטבעי בארץ — כשיש לה גישה חופשית למים, כשהיא מקיימת קשר עם עבר-הירדן וה„הינטר-לאנד" הטבעי שלה בחצי-האי ערב, כשהיא יוצרת בהדרגה תשתית תעשייתית.

יש לראות זאת כתהליך דינמי. בשנה הראשונה כדאי תהיה פלסטין תלויה, בכחינה כלכלית, בישראל. אך בשנה החמישית, למשל, היא כבר תוכל לתרום תרומה חשובה משלה לכלכלת הפדרציה.

אין לשכוח כי הסיבה האמיתית לדלותן של הגדה ועזה נעוצה בחלוקת ארץ-ישראל. שני השטחים נקרעו מן הנוף הכלכלי הטבעי שלהם. עזה נשארה אבר מדולדל. הגדה יצרה, בקושי רב, ריקמה כלכלית כלשהי עם ירדן.

לכן אין טענה מגוחכת יותר מזו הנשמעת עתה בפי דוברי מפ"ם, כדי להצדיק את הדרישה להחזיר את הגדה לחוסיין. היא אומרת: הגדה היא חלק בלתי-נפרד מירדן. אין היא יכולה להתקיים בלי עבר-הירדן, ובלי הקשרים עם כחיה. צירופה לפדרציה עם ישראל תביא עליה כלייה כלכלית.

זה גובל באבסורד. הריקמה הכלכלית הנוכחית של הגדה — הקשורה בירדן ובכחיה — היא מלאכותית לגמרי, פרי העיוות השרירותי של כל היחסים במרחב, בעיקבות גלחמת תש"ח. זהו תחליף עלוב. הוא הפך את הגדה לחלק נחשל בממלכה הירדנית המלאכותית.

האם יכול להיות ספק כי היסול התחליף, והחזרת המצב הטבעי לקדמותו, יהיו לברכה לגדה?

אמנם, אם יסופחו שטחים אלה לישראל — כדאי יהפכו ל„שכונת חאפ", שודדים פריטים וציבוריים מישראל ירצו לאכול כל חלקה טובה בהם. גופי-התיישבות ירצו להפקיע אדמות, חברות-ענק ישראליות ירצו לנצל את כל הניתן לניצול. תהליך זה כבר החל.

רק פלסטין עצמאית, בתוך פדרציה ארצית, תוכל להתגונן בפני קולוניאליזם זה. היא תוכל להקים משק בריא, הקשור בריקמת הארץ.

אם ירצו ויוכלו תושבי עבר-הירדן להצטרף לפלסטין, או להצטרף לפדרציה כמדינה שלי-שית נפרדת, זה בוודאי יחזק את פלסטין. אם תהיה אפשרות לצרף לפלסטין או לפדרציה את חצי-האי סיני, זה יאזן את היחסים הכלכליים בתוך הפדרציה עוד יותר.

שאלה: האם לא חיה פלסטין

מושבה מוסווית של ישראל?

אין ספק כי כמה חוגים שסחבו מאיתנו רעיון זה — חוגי בן-גוריון ודיין — הושבים בכיוון זה.

כשהם מדברים על „אוטונומיה" ו„פדרציה", כדאי עומדת לנגד עיניהם פלסטין עלובה וחסרת-אונים, שתהדהד למעשה מושבה ישראלית.

אך אין טעות גדולה מזו.

אפילו אנשים החדורים בוז לערבים, כמו בן-גוריון ודיין, צריכים לדעת כי ההיסטוריה מפריכה אשליה כאלה.

ניחה, לרגע, כי אכן יגשימו בן-גוריון ודיין את התוכנית שלהם. הם יקימו פלסטין עצ-מאית רק להלכה, ויעמידו בראשה ממשלת קהילינגים. פלסטין שלהם לא יהיו צבא ויחסי-חוז. היא תהיה משהו הדומה לפרוטקטוראט הגרמני בצ'כיה ב-1939, או לבאנטוסטאן בדרום-אפריקה.

מה הלאה?

האם הקוויזלינגים יחזיקו מעמד יותר משנה-שנתיים? האם אפשר יהיה למנוע את התפתחותה של אומה בעלת הכרה לאומית, אומה הכוללת שני מיליון נפשות, המתרבות במהרה?

קל וחומר, אם לא נלך בדרכיהם של בן-גוריון ודיין, אלא נתייחס רעיון הפדרציה בחיוב אמיתי, תוך מגמה להפכה לאורגניזם חי.

כדאי יאשימו את חברי הממשלה הראשונה כקוויזלינגים — גם כשהיו פטריוטים אמיי-

